

ทิศทางการพัฒนาระดับสู่ความเป็นเมืองไมซ์ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Development direction to upgrade to the MICE city of Prachuap Khiri Khan Province

อังคณ บุญเกิด¹, ภคมน โภคะธีรกุล² และ ฐิติมา โห้ลายอง³
Angkane Boonkerd¹, Phakamon Phokteerakul² and Thitima Holumyong³

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Rajamangala Rattanakosin College of Innovation Management, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ¹angkane.boon@rmutr.ac.th

Received July 12, 2024; Revised August 20, 2024; Accepted September 14, 2024

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การพัฒนาระดับเมืองไมซ์ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ว่ามีทิศทางเป็นอย่างไร มีจุดมุ่งหมายที่จะยกระดับเมืองต่าง ๆ ของไทยให้เป็นจุดหมายปลายทางแห่งการจัดประชุมองค์กร การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การจัดประชุมสัมมนาในระดับนานาชาติ และงานแสดงสินค้านานาชาติ และเป็นการเพิ่มทางเลือกแก่ผู้จัดงาน อันนับเป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางอุตสาหกรรมไมซ์ของประเทศ พบว่าทิศทางการพัฒนาระดับของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพื่อเข้าสู่การเป็นเมืองไมซ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบไปด้วย 1) กำหนดบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการให้มีความชัดเจนเพื่อยกระดับการจัดการไมซ์อย่างมืออาชีพ 2) ขับเคลื่อนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์จากเมืองศักยภาพให้เป็นเมืองไมซ์ที่ดี 3) จัดทำข้อมูลยุทธศาสตร์ที่ดีโปรไฟล์ จากการวิเคราะห์ SWOT Analysis ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพื่อยกระดับสู่ความเป็นเมืองไมซ์ มีดังนี้ 1) Strength-S มีความหลากหลายทางด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม 2) Weakness-W มีถนนสายหลักเพียงสายเดียว ขาดถนนสายรองที่เป็นคู่ขนาน สนามบินพาณิชย์ยังไม่ได้มาตรฐานความปลอดภัยในการรองรับสายการบินระหว่างประเทศ 3) Opportunity-O รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันตกไทยแลนด์รีเวียราเชื่อมโยงกับชายทะเลตะวันตก 4) Threats-T การระบอบจากโรคอุบัติใหม่

ทิศทางการพัฒนาระดับสู่ความเป็นเมืองไมซ์ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ต้องสร้างความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมไมซ์ การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไมซ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เน้นการจัดการไมซ์อย่างมืออาชีพ ซึ่งต้องใช้การขับเคลื่อนจากเมืองศักยภาพให้เป็นไมซ์ที่ดี เพื่อสนองตอบต่อความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ มุ่งขยายขนาดของ

ตลาดและเพิ่มคุณภาพการให้บริการในอุตสาหกรรมไมซ์เพื่อเป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางอุตสาหกรรมไมซ์ของประเทศ

คำสำคัญ: การพัฒนา; การยกระดับ; เมืองไมซ์; ประจวบคีรีขันธ์

Abstract

This article aims to study and analyze the development of MICE cities in Prachuap Khiri Khan Province to see what the direction is. The aim is to elevate Thai cities to become corporate meeting destinations. Incentive travel Organizing international seminars and international trade fairs and adding more options to organizers This is considered to increase the country's competitiveness in the MICE industry. It was found that the directions for upgrading the development of Prachuap Khiri Khan Province to become a MICE city in Prachuap Khiri Khan Province include: 1) Clearly define the roles and responsibilities of the committee to raise the level of professional MICE management. 2) Drive Prachuap Khiri Khan province from a potential city to a MICE city. 3) Prepare strategic city profile information. 2) Drive Prachuap Khiri Khan Province from a potential city to a MICE city. 3) Prepare strategic city profile information. From the SWOT Analysis of Prachuap Khiri Khan Province in order to elevate it to become a MICE city, it is as follows: 1) Strength–S has a variety of ecological, natural, historical, and cultural tourist attractions. 2) Weakness–W has only one main road. Lack of parallel secondary roads. Commercial airports still do not meet safety standards to accommodate international airlines. 3) Opportunity–O The government has a policy to promote tourism on the western sea coast. The Thailand Riviera is connected to the western sea coast. 4) Threats–T outbreaks from emerging diseases.

Direction of development to upgrade to becoming a MICE city of Prachuap Khiri Khan Province. Must create cooperation between the government agencies. Private sector and people involved in the MICE industry This requires a drive from potential cities to become MICE cities. To respond to the needs of developing the potential of entrepreneurs. Aiming to expand the market size and increase the quality of service in the MICE industry in order to increase the country's competitiveness in the MICE industry.

Keywords: Development; Upgrading; MICE City; Prachuap Khiri Khan

บทนำ

อุตสาหกรรมไมซ์ (MICE) ซึ่งประกอบไปด้วยอุตสาหกรรมการประชุมองค์กร (Meetings) การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Incentive travels) การประชุมวิชาชีพ (Conventions) และงานแสดงสินค้าและนิทรรศการนานาชาติ (Exhibitions) ถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีการเจริญเติบโตสูงที่สุดในประเทศไทยและเป็นอุตสาหกรรมที่มีส่วนสำคัญต่อการสร้างมูลค่าโดยรวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศ จากการติดตามประเมินสถานการณ์ของนายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรีที่สั่งการให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมผลักดันอุตสาหกรรมไมซ์ (MICE) ให้เติบโตต่อเนื่องโดยล่าสุดผลประมวลผลรวมอุตสาหกรรม MICE ไทยจากสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) หรือ TCEB ในปีงบประมาณ 2567 (ตุลาคม 2566 – กันยายน 2567) ประเมินแล้วพบว่า ทิศทางอุตสาหกรรม MICE มีแนวโน้มเติบโตแล้วกว่า 5% เกินเป้าหมายรายได้ที่ตั้งไว้ 1.36 แสนล้านบาท จากประมาณการนักท่องเที่ยว MICE รวม 23.18 ล้านคน ซึ่งเร็วกว่าที่คาดการณ์ไว้ รวมทั้งเชื่อมั่นว่า ปี 2568 ไทยจะมีรายได้จากอุตสาหกรรม MICE ถึง 2 แสนล้านบาท กลายเป็นกลุ่มธุรกิจที่สำคัญของโลกที่เติบโตเร็วกว่าการท่องเที่ยวประเทศไทยเป็นศูนย์กลางธุรกิจไมซ์เอเชีย ตั้งแต่ยุทธศาสตร์ที่ตั้งของประเทศในการเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียนเชื่อมโยงสู่ภูมิภาคเอเชีย รวมถึงการวางโครงสร้างการพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์ไทยที่สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) หรือที่เล็บ วางกลยุทธ์ทำความร่วมมือกับพันธมิตรในพื้นที่ร่วมพัฒนาเมืองไมซ์ซิตี้ 10 แห่งประจำทุกภูมิภาคทั่วประเทศ กรุงเทพฯ เชียงใหม่ พัทยา ภูเก็ต ขอนแก่น นครราชสีมา อุดรธานี สงขลา สุราษฎร์ธานี และพิษณุโลก พร้อมจัดตั้งสำนักส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการประจำภูมิภาค 4 ภาค คือสำนักส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ ภาคเหนือ สำนักส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และสำนักส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการภาคใต้ ดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในภูมิภาค สนับสนุนการจัดงานและผู้จัดงานไมซ์ในแต่ละภูมิภาคได้อย่างทั่วถึง พร้อมเดินทางลงทำงานเชิงรุกกระจายในพื้นที่ ตั้งเป้าพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์ไทยกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน หวังวางรากฐานไมซ์ไทยเพื่อก้าวขยับสู่การเป็นศูนย์กลางธุรกิจไมซ์ของเอเชีย โดยร่วมกับจังหวัด สมาคม หน่วยงาน และผู้ประกอบการในท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด เพื่อสร้างการรับรู้และสร้างงานในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ พร้อมปลดล็อกธุรกิจไมซ์ในสูตร “ฟื้นฟู สนับสนุน ส่งเสริม” ชูเรื่องความปลอดภัยในการเดินทางไมซ์ไทยเป็นศูนย์กลางธุรกิจไมซ์เอเชีย ซึ่งความได้เปรียบในทุกด้านเพื่อพลิกฟื้นเศรษฐกิจ ที่วันนี้ประเทศไทยมีศักยภาพความพร้อมสูงสุดในทุกด้าน

ไมซ์เป็นเมืองแห่งการจัดประชุมและนิทรรศการประกอบด้วย ประชุมองค์กร การจัดประชุมของกลุ่มบุคคลที่มาจากบริษัทเดียวกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยไม่จำเป็นต้องมาจากสำนักงานเดียวกัน (การ

ท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล) การบริหารจัดการรูปแบบหนึ่งที่มีอุปสรรคการณ์ในการท่องเที่ยวที่มีความพิเศษเพื่อเป็นการสร้างแรงกระตุ้นให้กับคนในองค์กร (การประชุมวิชาชีพ) การรวมตัวของกลุ่มบุคคลต่างองค์กรในสายอาชีพเดียวกัน (งานแสดงสินค้าและนิทรรศการ) การนำเสนอสินค้าและบริการที่มีการเชิญผู้เข้าร่วมงานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชักจูงให้เกิดการขายแก่ผู้ที่เข้าร่วมงาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตั้งอยู่ในภาคตะวันตกของประเทศไทย มีการแบ่งภูมิภาคออกเป็น 6 ภูมิภาคตามคณะกรรมการภูมิศาสตร์แห่งชาติ และเป็นภูมิภาคย่อยของภาคกลาง มีอาณาเขตทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดเพชรบุรีทิศตะวันตกติดต่อกับประเทศพม่า ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอไทย และทิศใต้ติดต่อกับจังหวัดชุมพร แม้ว่าจะจัดรวมอยู่ในภาคตะวันตก แต่ในภูมิภาคนี้ยังมีความหลากหลาย ตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ซึ่งแตกต่างกันค่อนข้างมาก มีจังหวัดดังต่อไปนี้ จังหวัดตาก จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แต่ถือว่าเป็นจุดยุทธศาสตร์ มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและมีชื่อเสียงในทุกจังหวัดและมีความพร้อมและโดดเด่นในด้านธรรมชาติซึ่งมีการขยายโอกาสเพิ่มศักยภาพการเป็นเมืองไมซ์ที่ดีของนครแห่งอาเซียน เพื่อให้ภาคตะวันตกของประเทศไทยเป็นเมืองไมซ์ที่ดี ซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่ส่งเสริมให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นนครเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ, 2566)

ทิศทางการพัฒนายกระดับสู่ความเป็นเมืองไมซ์ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์จากศักยภาพของพื้นที่ข้างต้นจะเห็นว่าจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นจังหวัดที่เหมาะสมกับการสนับสนุนให้เป็นเมืองไมซ์ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลประกอบกับเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่มีแหล่งทางเศรษฐกิจและการค้า เช่น สนามบิน การเดินทางทางน้ำ การเดินทางรถไฟ การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไมซ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เน้นการจัดการไมซ์อย่างมืออาชีพ ซึ่งต้องใช้การขับเคลื่อนจากเมืองศักยภาพให้เป็นไมซ์ที่ดี เพื่อสนองตอบต่อความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ มุ่งขยายขนาดของตลาดและเพิ่มคุณภาพการให้บริการในอุตสาหกรรมไมซ์เพื่อเป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางอุตสาหกรรมไมซ์ของประเทศ

แนวคิดความเป็นเมืองไมซ์

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายหรือนิยาม คำว่า ไมซ์ โดยอุตสาหกรรมไมซ์ หมายถึง การจัดงานหรือกิจกรรมทางธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย 1) การประชุมองค์กร 2) การเดินทางเพื่อเป็นรางวัล 3) การประชุมวิชาการ 4) งานแสดงสินค้า เมืองไมซ์ หมายถึง จังหวัดหรือองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษในประเทศไทยที่มีศักยภาพในการรองรับการจัดงานไมซ์ เช่น เมืองพัทยา เป็นเมืองแห่งการจัดประชุมและนิทรรศการประกอบด้วย ประชุมองค์กร การจัดประชุมของกลุ่มบุคคลที่มาจากบริษัทเดียวกันตั้งแต่

2 คนขึ้นไป โดยไม่จำเป็นต้องมาจากสำนักงานเดียวกัน (การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล) เป็นรูปแบบหนึ่งของการบริหารจัดการที่มอบประสบการณ์ในการท่องเที่ยว ที่มีความพิเศษเพื่อเป็นการสร้างแรงกระตุ้นให้กับคนในองค์กร (การประชุมวิชาชีพ) การรวมตัวของกลุ่มบุคคลต่างองค์กรในสายอาชีพเดียวกัน (งานแสดงสินค้าและนิทรรศการ) การนำเสนอสินค้าและบริการที่มีการเชิญผู้เข้าร่วมงานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชักจูงให้เกิดการขายแก่ผู้ที่เข้าร่วมงาน วิชิตา มาชู (2562)

ไมซ์เป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศเป็นจำนวนมาก ธุรกิจไมซ์เป็นธุรกิจที่มีการเดินทางท่องเที่ยวโดยที่เน้นคุณภาพ และการใช้จ่ายของหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลแต่ละทริปนั้นค่อนข้างสูงกว่าการท่องเที่ยวประเภทอื่น ด้วยเหตุนี้ในแต่ละประเทศที่เป็นเมืองธุรกิจไมซ์ จึงค่อนข้างที่จะให้ความสำคัญกับธุรกิจไมซ์เป็นอย่างมากที่จะยกระดับประเทศเองให้เป็นมาตรฐานเพื่อที่จะได้รับการยอมรับจากนานาประเทศในการเป็นเจ้าภาพจัดงานกิจกรรมที่สำคัญ ๆ ของภูมิภาคในแต่ละครั้ง และเพื่อเป็นจุดหมายปลายทางของการจัดประชุมนานาชาติ เช่น ยุโรป อเมริกา เป็นต้น ธุรกิจไมซ์ ประกอบด้วยธุรกิจต่าง ๆ คือ Meetings, Incentives, Conventions (หรือ Conferencing), และ Exhibitions สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการได้กำหนดรูปแบบการเป็นเมืองไมซ์ไว้ว่า จำเป็นที่จะต้องมีการประเมินถึงศักยภาพและความพร้อมของแต่ละจังหวัดโดยสามารถจำแนก หัวข้อของการประเมินได้ 8 ด้าน ดังนี้ 1) ความสะดวกในการเข้าสู่เมืองและสถานที่จัดงาน 2) การสนับสนุนการจัดงานไมซ์ จากในเมืองจัดงาน 3) กิจกรรมเพิ่มเติมนอกเหนือจากการประชุม 4) ที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก 5) สถานที่จัดงานและสิ่งอำนวยความสะดวก 6) ภาพลักษณ์และความมีชื่อเสียงของเมือง 7) สภาพแวดล้อมของเมือง และ 8) ความเสี่ยงในการยกเลิกงานและการรักษาความปลอดภัย

ความเป็นเมืองไมซ์ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในอดีต

ความเป็นเมืองไมซ์ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในอดีตอยู่บนพื้นที่คาบสมุทรที่แคบและยาวลงไปทางภาคใต้ มีชายหาดที่ทอดยาวงดงาม และมีอ่าวหาดหัวหินเป็นเมืองตากอากาศที่มีชื่อเสียงในระดับโลก และยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่น สถานีรถไฟหัวหิน ที่มีความเป็นเอกลักษณ์และมีความสวยงาม โดยเฉพาะพลับพลาพระมงกุฎเกล้าฯ เป็นพลับพลาจัตุรมุข สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว นับเป็นอีกหนึ่งในความภูมิใจของชาวประจวบคีรีขันธ์ นอกจากนี้ ยังมีสถานที่พิเศษสำหรับการประชุมสัมมนาและจัดเลี้ยงหลายรูปแบบ ที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการที่แตกต่างและดึงดูดนักเดินทางไมซ์ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เช่น โครงการพระราชดำริสวนป่าหาดทรายใหญ่ หรือศูนย์หัตถกรรมทอผ้าบ้านเขาเต่า ที่สามารถรองรับการศึกษาดูงานแบบหมู่คณะได้เป็นเมืองพักผ่อนอยู่ในแผนนโยบายเมืองไมซ์ได้ประกาศนโยบายและทิศทางในการพัฒนาเศรษฐกิจสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยมีการออก

มาตรการเพื่อการปฏิรูปภาคเศรษฐกิจ การส่งเสริมสภาพแวดล้อมด้านการลงทุน การพัฒนานวัตกรรม และอุตสาหกรรมแห่งอนาคต รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยที่เลิปลังเห็นถึงศักยภาพการเติบโตของภาคธุรกิจและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับไมซ์ที่จะสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นสถานที่สำหรับการประชุมสัมมนาและจะส่งผลดีต่อการเติบโตของอุตสาหกรรมไมซ์ภายในประเทศที่เลิปลังพัฒนากลยุทธ์การดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาประเทศในภาพรวม โดยมุ่งหวังให้กิจกรรมด้านไมซ์เป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันความเติบโตทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ที่เลิปลังเดินทางสร้างเครือข่ายร่วมกับภาคอุตสาหกรรมต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศโดยใช้กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดเพื่อดึงดูดให้องค์กรต่าง ๆ มาจัดกิจกรรมไมซ์ในประเทศไทยซึ่งแคมเปญล่าสุด ที่เลิปลังนำเสนอจุดเด่นของประเทศไทย ใน 3 ด้าน ได้แก่ โอกาสทางธุรกิจที่เปิดกว้าง ความหลากหลายของสถานที่และจุดหมายในการจัดกิจกรรมไมซ์รวมถึงความมีเอกลักษณ์และความเป็นมืออาชีพระดับบุคลากรของไทย ที่สามารถรองรับการจัดงานกิจกรรมไมซ์ระดับโลก โดยองค์ประกอบเหล่านี้ เสริมสร้างภาพลักษณ์ของประเทศไทยให้เป็นสวรรค์แห่งแห่งการจัดงานเชิงธุรกิจและการพักผ่อนอย่างแท้จริง สถิติท่องเที่ยวจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตัวเลขการท่องเที่ยวหัวหินเติบโตต่อเนื่องทุกปี ข้อมูลสถิติด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี 2565 – 2566 พบว่ามีอัตราเติบโตอย่างต่อเนื่องมาตลอด มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเติบโต 1.41% ระยะเวลาพำนักรเฉลี่ย 3 วันเป็นช่วงวันหยุด Long weekend หรือนักชัตฤกษ์ โดยในปี 2565 มีนักท่องเที่ยวมาเยือนประจวบคีรีขันธ์จำนวนประมาณ 8 ล้านคน เป็นชาวไทย 5,940,000 คน ใช้จ่ายเฉลี่ย 2,395 บาท/คน/วัน และ ชาวต่างชาติ 1,230,000 คน ใช้จ่ายเฉลี่ย 3,620 บาท/คน/วัน อีกทั้ง อัตราการเข้าพักในโรงแรมยังสูงถึง 65.43% อีกด้วย ทำให้ปี 2565 ประจวบคีรีขันธ์ มีรายได้จากผู้เยี่ยมเยือนถึง 42,987 ล้านบาท ดังนั้นจึงได้เลิปลังเห็นถึงความสำคัญในอุตสาหกรรมไมซ์และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นเมืองศักยภาพไมซ์ในภาคตะวันตก ของสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและ นิทรรศการ (องค์การมหาชน) อีกทั้งได้มีส่วนผลักดันประสานกับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในการจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ร่วมกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ ภาคธุรกิจ เอกชน ในการพัฒนาศักยภาพสถานที่จัดงานพิเศษต่าง ๆ ให้มีคุณภาพเพื่อความพร้อมรองรับสำหรับผู้เข้าร่วมงานและเป็นการกระตุ้นการใช้จ่ายของนักเดินทางกลุ่มไมซ์และได้มีการจัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์จากเมืองศักยภาพไมซ์ ไปสู่การเป็น MICE CITY

การศึกษาบริบทพื้นที่ที่ประจวบคีรีขันธ์

จากการทบทวนเอกสาร การรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ นำมาสรุปโดยการวิเคราะห์ SWOT Analysis บริบทพื้นที่ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคของประจวบคีรีขันธ์เพื่อยกระดับสู่เมืองไมซ์ ได้ผลดังต่อไปนี้

จุดแข็ง (Strength) แหล่งท่องเที่ยวมีความหลากหลาย ธรรมชาติ สุขภาพ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ศิลปกรรม กีฬา และนันทนาการ และเป็นที่ยอมรับทั่วโลก มีจุดอ่อนปรนพิเศษด้านสิ่งขรที่มีศักยภาพและมีความพร้อมในการพัฒนาสู่ถาวร ทำเลที่ตั้งมีศักยภาพในการพัฒนาเชื่อมโยงกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและประเทศต่าง ๆ

จุดอ่อน (Weakness) ถนนสายหลักมีเพียงสายเดียว ขาดถนนสายรองที่เป็นคู่ขนาน สนามบินพาณิชย์ยังไม่ได้มาตรฐานความปลอดภัยในการรองรับสายการบินระหว่างประเทศ แหล่งน้ำเพื่ออุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวยังไม่เพียงพอ ผู้ให้บริการภาคการบริการขาดทักษะด้านภาษาต่างประเทศ

โอกาส (Opportunity) รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลตะวันตกไทยแลนด์รีเวียการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับชายทะเลตะวันตก สนับสนุนนโยบายไมซ์และกำหนดเขตพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมเส้นทางรถไฟทางคู่และรถไฟความเร็วสูง

อุปสรรค (Threats) การระบาดระบดจากโรคอุบัติใหม่ที่ต้องเผชิญต่อไป โดยมีสาเหตุมาจากปัจจัยเสี่ยงหลาย ๆ ด้าน ทั้งที่เกิดจากปัจจัยตามธรรมชาติ และที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ การรับนโยบายเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวยังไม่ชัดเจน กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2565)

โอกาสความเป็นเมืองไมซ์ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

อุตสาหกรรมไมซ์เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมในระดับชาติและนานาชาติให้มากขึ้นที่สามารถสร้างการเจริญเติบโตเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยวภายในประเทศได้อย่างมากนโยบายของภาครัฐที่จะเข้ามาหนุนเสริมและเห็นความสำคัญในการผลักดันกิจกรรมไปสู่ความชัดเจนมากยิ่งขึ้นโดยความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน พร้อมกับต้องดำเนินไปในทิศทางเดียวกันซึ่งผู้เขียนเห็นว่า หากได้รับการตระหนักและได้รับการเอาใจใส่จะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้นและชุมชนตามหัวเมืองต่าง ๆ จะได้รับประโยชน์อย่างมาก ดังนี้

1) การพัฒนามาตรฐานการจัดการประชุมและนิทรรศการในระดับนานาชาติ โดยเฉพาะ Thailand MICE Venue Standards หรือ TMVS คือ ตราสัญลักษณ์ที่ใช้รับรองมาตรฐานของสถานที่จัดงานประเทศไทย โดยสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) หรือ ทีเส็บ (TCEB) เป็นผู้ริเริ่มความคิดและพัฒนาแผนการดำเนินงานเป็นครั้งแรกในประเทศไทย และเป็นประเทศแรกในอาเซียน ตราสัญลักษณ์โดยกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมมาตรฐานห้องประชุมประกอบด้วย 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ กลุ่มศูนย์ประชุม กลุ่มโรงแรมหรือรีสอร์ท และกลุ่มหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมถึงควรมีการให้ความสำคัญ กับการสร้างมาตรฐาน ในระดับชุมชนที่ไม่ควรละเลย อย่างเช่น โฮมสเตย์ โฮมลอว์ด ให้มี

มาตรฐานตามเกณฑ์ เพราะสถานที่ในชุมชนเหล่านี้เป็นอีกหนึ่งในวิถีของกลุ่มนักท่องเที่ยวยุคใหม่ ส่วนการรับรองมาตรฐานสถานที่จัดงานประเทศไทย ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก คือ การให้ความรู้ การประเมินผลงาน และการรับรองมาตรฐาน (สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) หรือ สสปน. ดังนั้น ผู้ประกอบการหรือกลุ่มธุรกิจดังกล่าวจะต้องมีส่วนในการผลักดันเพื่อการพัฒนาธุรกิจของตนเองให้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามการกระจายความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานอาจต้องมีหน่วยงานภาครัฐกระตุ้นถึงตราสัญลักษณ์ดังกล่าวให้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

2) การยกระดับการแข่งขันการจัดการประชุมและนิทรรศการในตลาดโลกภายใต้แผนแม่บทอุตสาหกรรมการจัดประชุมและงานแสดงสินค้านานาชาติ ปี 2560–2564 ซึ่งสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) ในฐานะองค์กรหลักในการผลักดันอุตสาหกรรมไมซ์ให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศด้วยนวัตกรรมเพื่อสร้างความเจริญ และกระจายรายได้ไปสู่ทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน

การพัฒนาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์

การพัฒนาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่ความเป็นเมืองไมซ์ จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้กำหนดแผนในภารกิจหลักในการพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์จากเป้าหมายในการพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การสร้างรายได้ การพัฒนาประเทศด้วยนวัตกรรม และการสร้างความเจริญเพื่อมุ่งประโยชน์ส่วนรวมในทุกภาคส่วนของสังคมเพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนนั้น โดยเป้าหมายเหล่านี้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนงานในภารกิจหลักเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์ประกอบด้วย

1) เป้าหมายในการสร้างรายได้ โดยการสร้างรายได้ให้แก่ประเทศด้วยการจัดงานไมซ์ทั้งการประมูลสิทธิงานไมซ์ในระดับนานาชาติมาจัดในประเทศไทย หรือการจัดงานไมซ์ในท้องถิ่นเพื่อการกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่น ซึ่งต้องมีการเตรียมความพร้อมและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่ในระดับภูมิภาคให้สามารถรองรับการจัดงานไมซ์ได้

2) เป้าหมายการพัฒนาประเทศด้วยนวัตกรรม โดยการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไทยผ่านกลไกการจัดกิจกรรมไมซ์ ตามนโยบายประเทศไทย 4.0

3) เป้าหมายการสร้างความเจริญเพื่อมุ่งประโยชน์ส่วนรวมในทุกภาคส่วนของสังคม เป็นการสร้างความยั่งยืนให้แก่อุตสาหกรรมไมซ์ เพื่อตอบโจทย์ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals: (SDGs) โดยการพัฒนาลาดแบรนด์ไมซ์ของไทยให้เป็นที่รู้จักและการยกระดับมาตรฐานและขีดความสามารถของผู้ประกอบการและสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัด กิจกรรมไมซ์ ประเด็นสำคัญในการ

พัฒนาแผนงานในการกิจหลัก ระยะ 20 ปี ได้มีการพิจารณาใน 10 ด้านที่มีความสำคัญโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลักดันให้เกิดกิจกรรมไมซ์ตามยุทธศาสตร์ (Agenda Base) ของประเทศ
2. ร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมเพื่อใช้อุตสาหกรรมไมซ์เป็นกลไกในการพัฒนาประเทศ
3. บูรณาการการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนเพื่อสร้างความเจริญให้กับประเทศ
4. พัฒนาและกระจายกิจกรรมไมซ์ไปสู่ทุกภูมิภาคเพื่อสร้างความมั่นคงและยั่งยืน
5. สร้างรักษาผู้จัดงานและผู้แสดงงานสินค้าต่างประเทศในการขับเคลื่อนไมซ์ไทย
6. สร้างความเข้าใจให้หน่วยงานทุกภาคส่วนถึงศักยภาพของอุตสาหกรรมไมซ์
7. สร้างภาพลักษณ์ของประเทศในการเป็นศูนย์กลางไมซ์
8. สร้างมาตรฐานของสถานที่จัดงานไมซ์เพื่อรักษาคุณภาพการให้บริการ
9. ยกย่องมาตรฐานวิชาชีพของอุตสาหกรรมไมซ์เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการ
10. เพิ่มขีดความสามารถของผู้ประกอบการไมซ์เพื่อรักษาคุณภาพการให้บริการ

แผนงานในการกิจหลัก ระยะ 20 ปี ประกอบด้วย ประเด็นทางยุทธศาสตร์ 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไทยผ่านกลไกการจัดกิจกรรมไมซ์ โดยการเพิ่มจำนวนกิจกรรมไมซ์ในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ตลอดจนการเพิ่มรายได้จากการจัดกิจกรรมไมซ์และการยกระดับกิจกรรมไมซ์ของประเทศไทยให้ก้าวสู่ความเป็นงานในระดับภูมิภาค (Regional) 2) การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่ในภูมิภาคเพื่อเพิ่มการกระจายรายได้จากการจัดกิจกรรมไมซ์ไปสู่ภูมิภาคเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการในภูมิภาคและการพัฒนากิจกรรมไมซ์ใน ภูมิภาคให้สามารถยกระดับไปสู่งานนานาชาติได้ 3) การพัฒนาตลาดแบรนด์ไมซ์ในระดับประเทศและนานาชาติเพื่อยกระดับภาพลักษณ์ของไมซ์ใน ระดับประเทศและพื้นที่ในภูมิภาค 4) การยกระดับมาตรฐานผู้ให้บริการโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนไมซ์เพื่อเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการไมซ์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานในส่วนกลางและในภูมิภาค เพิ่มจำนวนสถานที่จัดงานที่ผ่านการรับรองมาตรฐานในภูมิภาคในส่วนกลางและในภูมิภาคและโครงสร้างพื้นฐาน อโณทัย ธารสาร และคณะ (2564)

ภาพที่ 1 ความเชื่อมโยงของ อุตสาหกรรมโมซ์/การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ กับยุทธศาสตร์ชาติ

สังเคราะห์ผลการศึกษาค้นคว้าเป็นองค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาพบว่าทิศทางการพัฒนายกระดับสู่ความเป็นเมืองโมซ์ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมโมซ์ประกอบไปด้วย 5 ส่วนที่สำคัญ

1) CHANGE – การปรับตัวเปลี่ยนแปลงและยกระดับและบริหารจัดการนำเที่ยวปรับเปลี่ยนสู่การเป็น Destination Management Company (DMC)

2) TEAM Work – การแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนโมซ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการให้มีความชัดเจน ตามหลักเกณฑ์ ของสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) และมีการประชุมและติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

3) Business Management – การบริหารธุรกิจโมซ์อย่างยั่งยืน การดำเนินธุรกิจด้วยเป้าหมายที่ชัดเจนในการใส่ใจโลกและสังคมผ่านการนำเสนอด้วยรูปแบบการจัดงานที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม เพื่อตอบสนองความคาดหวังของผู้เข้าร่วมงานที่มีเพิ่มมากขึ้นเรื่องสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมโมซ์ซึ่งใช้ทรัพยากรจำนวนมากในการจัดงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ถึงเวลาแล้วที่ผู้ประกอบการโมซ์ต้องหันมาใส่ใจและมองหาวิธีการแก้ไขเพื่อลดต้นทุนเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้น้อยลงอันนำไปสู่การสร้างสรรค์กิจกรรมที่ยั่งยืนในทุก ๆ อย่างก้าวอย่างต่อเนื่อง

4) Risk Management การจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับธุรกิจไมซ์รวมถึงสามารถการแก้ไขปัญหาในภาวะวิกฤตการณ์ในปัจจุบันและที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

5) Plan Policy – วางแผนนโยบายที่จะใช้ในการกำหนดทิศทางและการจัดทำข้อมูลยุทธศาสตร์ที่ดี โปรไฟล์ เพื่อขับเคลื่อนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์สู่การเป็นเมืองไมซ์ ซิตี้ ทั้งระยะสั้นและระยะยาวร่วมกันและเพื่อยกระดับพื้นที่จากเมืองศักยภาพให้เป็นไมซ์ซิตี

การจัดประชุมหารือร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมไมซ์ เพื่อวางรูปแบบหน่วยงานในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไมซ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ หรือ Destination Management Organization (DMO) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์นั้นกำหนดบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการให้มีความชัดเจน เพื่อยกระดับผู้ประกอบการ (DMC) สู่การจัดการไมซ์ อย่างมืออาชีพ ซึ่งต้องให้การขับเคลื่อนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์จากเมืองศักยภาพให้เป็นไมซ์ซิตี เพื่อสนองตอบต่อความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการในภาวะวิกฤติต่างๆ และเพิ่มขีดความสามารถด้านการปรับตัว เปลี่ยนแปลงของผู้ประกอบการ รวมถึงการศึกษาและจัดทำข้อมูลยุทธศาสตร์ของไมซ์ซิตี และซิตีโปรไฟล์ เพื่อขับเคลื่อนจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สู่การเป็นเมืองไมซ์ ซิตี้ และรวมถึงการยกระดับความสามารถด้านการแข่งขันในตลาดต่างประเทศและเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาอุตสาหกรรมไมซ์ของประเทศต่อไป อุตสาหกรรมไมซ์จึงเป็นฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพราะก่อให้เกิดการจ้างงานและสร้างรายได้เข้าประเทศอย่างมหาศาล ปัจจุบันอุตสาหกรรมไมซ์ของประเทศไทยมีอัตราการเจริญเติบโตอย่างน่าพึงพอใจ และเนื่องด้วยศักยภาพของประเทศไทยที่มีสถานที่จัดงานระดับโลก ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค การให้บริการอย่างมืออาชีพ ตลอดจนสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบ และขีดความสามารถในการตอบสนองเงื่อนไขและความต้องการหลากหลายลักษณะของการจัดงานไมซ์เพื่อให้ได้รับการยอมรับในระดับชาติและนานาชาติและเป็นจุดหมายปลายทางของการจัดงานไมซ์ในภูมิภาค สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (2562)

บทสรุป

ทิศทางการพัฒนายกระดับสู่ความเป็นเมืองไมซ์ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์หรือเมืองศักยภาพไมซ์ สิ่งสำคัญในการผลักดันคือหน่วยงานต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไมซ์ เพื่อพัฒนาศักยภาพของพื้นที่จากเดิมสู่การเป็นไมซ์ซิตี การยกระดับคุณภาพของการบริการและการเพิ่มขีดความสามารถทางด้านการแข่งขันของธุรกิจในอนาคต รวมถึงการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ และการนำเสนอการบริการใหม่ ๆ ให้แก่กลุ่มลูกค้าไมซ์และนักท่องเที่ยว เช่น การจัดงานหรือกิจกรรมที่สร้างสรรค์ (event) ในระดับจังหวัด ระดับประเทศ และการจัดเฟสดีวีลระดับนานาชาติ อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมไมซ์ในจังหวัด

ประจวบคีรีขันธ์ มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานและผู้ประกอบการต่าง ๆ มากมาย เช่น ผู้จัด (Organizer) และผู้เข้าร่วมงาน (Visitors) ผู้รับจัดงานหรือบริษัทนำเที่ยว (Destination Management Company หรือ DMC) และภาครัฐ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีความเป็นมืออาชีพและมีความน่าเชื่อถือซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งรวมถึงการประเมินผลหลังการจัดงานอย่างเป็นระบบ มีจุดแข็งที่จะพัฒนาจากเมืองศักยภาพให้เป็น MICE CITY Destination จากสถานการณ์ปัจจุบันมีโอกาที่จะพัฒนาและยกระดับให้เป็นเมือง MICE City เพียงแต่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ต้องจำกัดจุดอ่อนและเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ สร้างความมั่นคงที่ยั่งยืนให้กับประเทศพร้อมกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวด้านอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย การพัฒนาเมืองโมซ์ซิตี้กำลังดำเนินไปด้วยดี ดังนั้นประจวบคีรีขันธ์จะต้องสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและแบบบูรณาการร่วมกันอย่างยั่งยืน

References

- Anothai, H., et al. (2021). *Guidelines for developing the potential of the MICE tourism industry in Ubon Ratchathani Province*. *Journal of Peace Studies Review, MCU*, 11(1), 1–13.
- Dusit Thani College. (2018). *Event 101* (2nd ed.). ANT Office Express Co., Ltd.
- Ministry of Tourism and Sports. (2022). *Statistics of domestic tourists in 2022*. <https://www.mots.go.th>
- Office of Convention and Exhibition Promotion. (2019a). *Criteria for evaluating cities to become MICE cities*. <https://elibrary.tceb.or.th>
- Office of Convention and Exhibition Promotion. (2019b). *MICE industry: A new definition of event creation*. <https://www.businesseventsthailand.com>
- Office of the Civil Service Commission. (2019). *Manual of techniques and modern management methods according to the guidelines for good governance*. Office of the Civil Service Commission.
- Prachuap Khiri Khan Provincial Statistical Office. (2022). *Tourism statistics of Prachuap Khiri Khan Province*. <https://pchkkhan.nso.go.th>
- Thailand Convention and Exhibition Bureau (TCEB). (2021). *Innovation ecosystem report project in Thai MICE industry*. <https://elibrary.tceb.or.th/getattachment/b343bfbd-fc78-4a57-a870-2270a3abea19/6258.aspx>
- Thailand Convention and Exhibition Bureau (TCEB). (2022). *Event organizing: Event 101* (2nd ed.). ANT Office Express Co.
- Wichuta, M. (2019). Development of the potential of Surat Thani MICE city to become a MICE city of Thailand. *Journal of Yala Rajabhat University*, 17(1), 89–97.